

12/2
Sydafrikanska
beskickningen

driver en alltmör hänsynslös och omfattande propaganda i Sverige. Beskickningen har fått en bundsförvant i det svenska tidningsföretaget Nordvästra Skånes Tidningar. I dessa tidningar publiceras artiklar av den sydafrikanska beskickningen och andra inlägg i samma stil; därefter skickar beskickningen ut dessa artiklar till andra svenska tidningar, bibliotek och skilda företag. Artiklarna går ut på att allt är väl beställt i Sydafrika, att nästan alla medlemmar av de undertryckta raserna är belåtna med sin ställning och att den obetydliga kritik mot förhållandena som förekommer är inspirerad av kommunistiska grupper. Detta påstås trots att var och en som känner till sydafrikanska förhållanden vet att missnöjet bland de förtryckta är omfattande och bittert, att den förda politiken möts av kritik och motstånd från omkring hälften av landets vita befolkning och att kyrkosamfundet — med undantag för den kalvinistiska boerkyrkan — tagit avstånd från nationalistregeringens ohyggliga hårdhet mot den väldiga majoritet av befolkningen som består av blandrasiga, indier och negrer.

Särskilt har man i dessa artiklar framfört gemena angrepp mot kyrkoherde Gunnar Helander, tidigare under många år missionär i Sydafrika. Helanders kritik av den sydafrikanska raspolitiken förklaras tillkommen för att han skall förtjäna pengar, och det antyds rent av att han betalas av kommunisterna. Det påstås att Helander inte av den svenska kyrkan fått tillåtelse att fortsätta som missionär, att han

ir
st
k
e
s

v
r
t
t
v
l
i
varit impopulär som missionär — folk skulle inte ha velat gå till nattvarden "för en präst som kanske just kommit från ett nattklubsbesök" —, att han enligt egen utsago varit nazist under kriget osv. Allt detta är lögn, och kyrkoherde Helander har i ett inlägg till Nordvästra Skånes Tidningar, som ännu inte blivit infört, klart uppvisat beskyllningarnas lögnaktighet. Det mest otroliga är likväl att dessa beskyllningar distribueras av den sydafrikanska beskickningen, vars ledning härigenom företer en nästan otrolig blandning av fräckhet och omdömeslöshet.

19/2
Lincolns minnesdag

FÖR 150 ÅR SEDAN den 12 februari föddes Abraham Lincoln. Hans namn har blivit det största i demokratins historia. I mycket var han en politiker bland andra. Han sökte vinna skilda grupper genom skiftande uttryckssätt, han talade undvikande för att inte stöta väljare, han förhandlade och kompromissade för att nå resultat. I den strid om slaveriet som blev plattformen för hans storhet sökte han därför så länge som möjligt undgå en brytning mellan Norden och Södern; för att bevara unionen var han, enligt ett brev, beredd att godta slaveriet i Södern likaväl som att frigöra alla slavar. Men hans tro på människornas likställdhet, hans avsky för förtryck och slaveri levde inom honom även under tider av förmedling och avspänning. "Jag känner ingen människa som önskar bli slav. Tänk efter om det finns något gott som ingen människa begär för sig själv." Då makten, kriget och segern kom kunde han

därför bli den man som i renhet gav uttryck för de tankar som enar alla fria nationer: att det gäller de enskilda människornas växt och ansvar, att trädedom under en härskare, ett parti eller en ägare är ont, att "styrelse för folket, av folket och genom folket inte får försvinna från denna jord".

Mina starkaste intryck av Lincoln fick jag i Sandburgs stora biografi och då jag för länge sedan gick igenom en amerikansk tidning från inbördeskrigets skede. Att läsa Lincolns tal, innefattade i dessa nyheter om drabbningar och bitter fiendskap, var en upplevelse. Det finns i dessa tal intet av hat, inga utfall mot rebellerna; Lincoln såg ständigt kriget som en olycka, människorna på båda sidorna av fronten som olyckliga, tvungna till en ofrånkomlig kamp; bakom det ohyggliga som skedde för dagen tänkte han alltid på försoningen och framtidens goda samhälle. Det fanns i hans ord och hans uppträdande ingenting av segrarens triumf, ingenting av det billiga, självbelåtna, tarvligt vinnande som så lätt blir en politikers lyte. Han var inte glad, stolt, berusad som en annan ryktbar krigsledare, Winston Churchill. Grundtonen var en sorg som inte triumfen kunde läka, över att sådant hände, att sådant kunde hända i världen. Denna sorg betvang han, som en dödligt sårad tvingar sig att stå upprätt, för att kunna verka för en sak vars rättfärdighet han inte tvivlade på. Det är detta, föreningen av kraften att handla med känslighetens och medlidandets förtvivlan, som ger Lincoln renhet och storhet, som gör att Amerika och världen blivit bättre därför att han levat.

HERBERT TINGSTEN